

Καλλιέργεια με μεγάλα κέρδη και προοπτικές το γαρίφαλο

Το ευνοϊκό κλίμα στην Ελλάδα και η δυνατότητα ανάπτυξης των εξαγωγών συνιστούν παράγοντες ικανούς να εξελίσσουν την ανθοκομία σε έναν δυναμικό κλάδο της εγχώριας φυτικής παραγωγής, με την καλλιέργεια της γαριφαλιάς να αποτελεί μια εναλλακτική επαγγελματική διάξεδο. Στην Ελλάδα η καλλιέργεια της γαριφαλιάς γίνεται σε ψυχρά θερμοκλίμα στα νοτιότερα μέρη αλλά καλλιεργείται και σε βορειότερα, αλλά με θέρμανση. Επίσης καλλιεργείται και υπαίθρια, σε κατάλληλες περιοχές προφυλαγμένες από τον άνεμο. Η γαριφαλιά είναι ένα ανθοκομικό φυτό που κατόγεται από τις χώρες της Μεσογείου. Ήταν ένα γνωστό ανθοκομικό φυτό στην αρχαιότητα και αναφέρεται από τον Θεόφραστο. Στη χώρα μας καλλιεργείται τα τελευταία 50 χρόνια και σήμερα αποτελεί το κυριότερο ανθοκομικό φυτό για παραγωγή δρεπτιών ανθέων σε μία έκταση 1.500 στρεμμάτων. Από αυτά τα στρέμματα το 60% καλλιεργείται σε θερμοκήπια και το υπόλοιπο 40% καλλιεργείται ως υπαίθρια. Το κυριότερο κέντρο παραγωγής στην Ελλάδα είναι η Κρήτη. Επίσης καλλιεργείται στην Αττική στην περιοχή του Μαραθώνα, Αιλύνα, Μενιδίου, αλλά και στην Πελοπόννησο στην περιοχή του Γαλατά και την Τροιζηνία και στη Μακεδονία. Η Ελλάδα μέχρι τη δεκαετία του 1990 έκανε εξαγωγές γαριφαλών σε χώρες της Ευρώπης αλλά και στις ΗΠΑ και σε ορισμένες χώρες της Ασίας. Τα τελευταία χρόνια αντιμετωπίζουν προβλήματα οι εξαγωγές λόγω προβλημάτων που έχει η οργάνωση της εμπορίας τους, παρά την καλή ποιότητα των γαριφαλών που παράγονται.

● Ρεπορτάζ σελ. 4-5

1

Σε έναν δυναμικό κλάδο με εξαγωγικές προοπτικές μπορεί να εξελιχθεί η ανθοκομία

2

Ακόμα και τις 3.000 ευρώ ανά στρέμμα αγγίζει το καθαρό εισόδημα από την καλλιέργεια της γαριφαλιάς

3

Ευνοϊκό το κλίμα της χώρας για την ανάπτυξη του φυτού

Καθαρό εισόδημα 3.000€

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΥΨΗΛΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΙ Η ΓΑΡΙΦΑΛΙΑ • ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΤΑΙ ΣΤΗΝ

ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΝΑΝΟΥ

Το ευνοϊκό κλίμα στην Ελλάδα και η δυναμική ανάπτυξη των εξαγωγών συνιστούν παράγοντες ικανούς να εξελίσσουν την ανθοκομία σε έναν δυναμικό κλάδο της φυτικής παραγωγής στην Ελλάδα, με την καλλιέργεια της γαριφαλιάς να αποτελεί μια εναλλακτική επαγγελματική διεξοδό.

Στην Ελλάδα η καλλιέργεια της γαριφαλιάς γίνεται σε ψυχρά θερμοκλίμα στα νοτιότερα μέρη αλλά καλλιεργείται και σε βορειότερα, αλλά με θέρμανση. Επίσης καλλιεργείται και υπαίθρια, σε κατάλληλες περιοχές προφυλαγμένες από τον άνεμο.

Οι κυριότερες χώρες παραγωγής γαριφαλών είναι η Ολλανδία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Ισπανία, ενώ μεγάλη ανάπτυξη έχει η καλλιέργεια αυτή στην Τουρκία. Επίσης έχει αναπτυχθεί σημαντικά σε χώρες όπως: οι ΗΠΑ, η Κολομβία, η Κένυα, η Αυστραλία, το Μεξικό κ.α.

Η γαριφαλιά είναι ένα ανθοκομικό φυτό που κατάγεται από τις χώρες της Μεσογείου. Ήταν ένα γνωστό ανθοκομικό φυτό στην αρχαιότητα και αναφέρεται από τον Θεόφραστο.

Στη χώρα μας καλλιεργείται τα τελευταία 50 χρόνια και σήμερα αποτελεί το κυριότερο ανθοκομικό φυτό για παραγωγή δρεπών ανθέων σε μία έκταση 1.500 στρεμμάτων. Από αυτά τα στρέμματα το 60% καλλιεργούνται σε θερμοκλίμα και τα υπόλοιπα 40% καλλιεργούνται σαν υπαίθρια. Το κυριότερο κέντρο παραγωγής στην Ελλάδα είναι η Κρήτη. Επίσης καλλιεργείται στην Αττική στην περιοχή του Μαραθώνα, Αιτών, Μενιδίου, αλλά και στην Πελοπόννησο στην περιοχή του Γαλατά και την Τροιζηνία και στη Μακεδονία.

Η Ελλάδα μέχρι τη δεκαετία του 1990 έκανε εξαγωγές γαριφαλών σε χώρες της Ευρώπης αλλά και στις ΗΠΑ και σε ορισμένες χώρες της Ασίας. Τα τελευταία χρόνια αντι-

μετωπίζουν προβλήματα οι εξαγωγές λόγω προβλημάτων που έχει η οργάνωση της εμπορίας τους, παρά την καλή ποιότητα των γαριφαλών που παράγονται.

Στη χώρα μας λειτουργούν δύο ανθαγορές και αυτές βρίσκονται στην Αττική, ενώ έχει ανασταλεί το σχέδιο δημιουργίας ανθαγοράς και στη Θεσσαλονίκη. Οι ανθαγορές αυτές προσελκύουν κυρίως μικροπαραγωγούς.

Μία από αυτές είναι η ανθαγορά Προμηλιά. Πρόκειται για την παλαιότερη ανθαγορά, η οποία ιδρύθηκε το 1962, σε ιδιόκτητο χώρο 4,5 στρ. με 200 θέσεις στην περιοχή Πατησίων, ο οποίος ανήκει στα περίπου 140 μέλη του Αγροτικού Ανθοπαραγωγικού Συνεταιρισμού Αττικής.

Από την ανθαγορά αυτή γίνεται κομμένη μόνο διακίνηση κομμένων λουλουδιών και σε αυτή δεν συμμετέχουν εισαγωγείς. Πέραν των μελών του Συνεταιρισμού, εξημερεύονται και φιλοξενούμενοι παραγωγοί και έμποροι, έτσι ώστε ο συνολικός αριθμός των εξυπηρετούμενων ανέρχεται σε 350. Στην ανθαγορά διακινούνται προϊόντα κυρίως από την Αττική, αλλά και από Πελοπόννησο.

Τέλος η ανθαγορά Αμυγδαλέζας βρίσκεται στην περιοχή του Μενιδίου, όπου λειτουργούν ουσιαστικά δύο ανθαγορές, υπό την Κοινοπραξία Ανθοκομικών Συνεταιρισμών Ελλάδος (Κ.Α.Σ.Ε.), στην οποία ανήκουν οι εξής ενεργοί συνεταιρισμοί:

■ Συνεταιρισμός Ανθοκο-

μικών Αττικής.

■ Συνεταιρισμός Φυτωριστών Αττικής.

■ Αγροτικός Ανθοκομικός Συνεταιρισμός Θραψανού (Ηρακλείου, Κρήτης)

■ Σ.Ε.Π.Α.Π., Τροιζηνίας

■ Σ.Ε.Π.Α.Π., Καλλονής (Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

(Τροιζηνίας)

ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΕΥΘΥΝΘΩ

■ Κόσσανδρος Γάτσιος
Γεωπόνος, σύμβουλος επιχειρήσεων - Εταιρεία Symagro, Επιστημονικό & Τεχνολογικό Πάρκο Ηλείου.
Τηλ. 6944846475, 26510 07653
FAX: 26510 07674
info@symagro.com

Η γαριφαλιά πολλαπλασιάζεται με μοσχεύματα των οποίων η φύτευση πρέπει να γίνεται την περίοδο μεταξύ του Απριλίου και του Μαΐου

140.000 λουλούδια ετησίως

Παρά το υψηλό κόστος συγκαμιδίας, το γαριφαλό μπορεί να αποτελέσει πηγή κέρδους για τους επίδοξους καλλιεργητές. Υπολογίζοντας ότι παράγονται έως 140.000 άνθη ανά στρέμμα στις υπαίθριες καλλιέργειες, το καθαρό εισόδημα μπορεί να ξεπεράσει τις 3.000 ευρώ.

Στη χώρα μας όπως επίσης μάλιστα στις «Επαγγελματικές Ευκαιρίες» ο γεωπόνος Κόσσανδρος Γάτσιος - η καλλιέργεια του γαριφαλού απαιτεί πολλά εργατικά που φθάνουν τα 200-220 ετησίως το στρέμμα και γι' αυτό ο επιχειρηστής που το καλλιεργούν είναι οικογενειακές και έχουν μεγάλο συνθήκος 4-6 στρέμματα.

Στα θερμοκλίμα η παραγωγή κυμαίνεται σε 140.000-180.000 γαριφαλά το στρέμμα ετησίως ενώ στις υπαίθριες καλλιέργειες φθάνει τα 120.000-140.000 γαριφαλά το στρέμμα ετησίως. Σε θερμοκλίμα γίνεται η καλλιέργεια της γαριφαλιάς συνήθως σε κατάλληλα διαμορφωμένους εδάφους ενώ τα τελευταία χρόνια έχει αρχίσει να καλλιεργείται με υδροπονικές μεθόδους εκτός εδάφους, επάνω σε υπόστρωμα από perlίτη, πετρωβάμβακα, ελαφρόπετρα κ.α.

Επαγγελματικές ευκαιρίες

Δευτέρα 20 Μαΐου 2013

ΕΘΝΟΣ

ανά στρέμμα από τα γαρίφαλα

Ε ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΑ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΥΠΑΙΘΡΟ • ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΓΑΡΙΦΑΛΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΙ

σίως παράγει ένα στρέμμα καλλιέργειας

Το κόστος της καλλιέργειας ενός στρέμματος με γαρίφαλας, λόγω των εργασιών που απαιτούνται να γίνουν με τα χέρια, είναι υψηλό.

Απαιτούνται πολλά ημερομίσθια (200-220) και ανέρχεται σε 7.000-8.000 ευρώ το στρέμμα. Λαμβάνοντας υπόψη μία μέση τιμή του δρεπτού γαρίφαλλου ίση με 0,08-0,10 ευρώ η μέση ακαθάριστη πρόσδοος σε θερμοκηπιακές καλλιέργειες ανέρχεται σε 12.000-18.000 ευρώ το στρέμμα που αντιστοιχεί σε ένα καθαρό εισόδημα 5.000-10.000 ευρώ το στρέμμα, ενώ στις υπαίθριες καλλιέργειες η μέση ακαθάριστη πρόσδοος σε θερμοκηπιακές καλλιέργειες ανέρχεται σε 10.000-14.000 ευρώ το στρέμμα που αντιστοιχεί σε ένα καθαρό εισόδημα 3.000-5.000 ευρώ το στρέμμα.

Η γαρίφαλιά είναι φυτό ποώδες και πολυετές. Τα καλύτερα εδάφη για την καλλιέργεια της γαρίφαλιάς είναι τα ελαφρά, αμμοπηλώδη που έχουν καλή στραγγισσιμότητα. Τα πολύ αμμώδη όποις και τα πολύ αργιλώδη εδάφη, πριν από την καλλιέργειά τους πρέπει να βελτιώνονται με τύρφη ή άλλα οργανικά βελτιωτικά του εδάφους όπως είναι ο βολυμίτς ή η μαριμαρόσκονη

όπου η περιεκτικότητα σε ασβέστιο είναι χαμηλή. Οι κατάλληλες θερμοκρασίες περιβάλλοντος για την καλλιέργεια της γαρίφαλιάς είναι: 20-22ο C την ημέρα και μέχρι 12ο C τη νύκτα. Η θερμοκρασία του εδάφους πρέπει να είναι τουλάχιστον 15ο C. Η επιθυμητή περιεκτικότητα στην ατμόσφαιρα του θερμοκηπίου σε διοξείδιο του άνθρακος είναι τα 500-1000ppm, ενώ απαιτείται φωτισμός του οποίου η ένταση να είναι 15000-45000 lux. Η γαρίφαλιά πολλαπλασιάζεται με μοσχεύματα των οποίων η φύτευση πρέπει να γίνεται την περίοδο μεταξύ του Απριλίου και του Μαΐου. Συνήθως φυτεύονται μέχρι 18.000-19.000 φυτά το στρέμμα για να μη δημιουργούνται προβλήματα από τον κακό φωτισμό σε περίπτωση μεγαλύτερης πυκνότητας.

Φύτευση

Η φύτευση πρέπει να ακολουθείται από τακτικό πότισμα αλλά και από ριζόποση με κατάλληλο φυτοφάρμακο εναντίον των ασθενειών του εδάφους, όπως είναι το πύθιο, η φυτοσφύρα, η ριζοκτόνια κ.ά.

Η λίπανση της γαρίφαλιάς πρέπει να γίνεται με τα κατάλληλα λιπάσματα ανάλογα με τη

χημική σύνθεση του εδάφους. Μία ενδεικτική βασική λίπανση πριν από τη φύτευση των μοσχευμάτων είναι: Δίνεται μία ποσότητα 8 κβιβικών μέτρων κοπριάς το στρέμμα ή τύρφης, ενώ γίνεται λίπανση με 150-180 κιλά το στρέμμα με υπερφωσφορικό, 40-50 κιλά θειικό κάλιο, 50-80 κιλά θειικό μαγνήσιο. Με κάθε άρδευση επίσης γίνεται συμπληρωματική λίπανση με: νιτρική αμμωνία, νιτρικό κάλιο, θειικό μαγνήσιο κ.ά.

Η γαρίφαλιά ειδικά στην Κρήτη αλλά και σε άλλα μέρη αντιμετωπίζει τα προβλήματα της υψηλής αλατότητας του νερού άρδευσης. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να γίνεται απόπλυση του εδάφους με νερό καλής ποιότητας 2-3 φορές τον χρόνο, όπως επίσης πρέπει να λαμβάνονται και διάφορα άλλα μέτρα όπως, η βελτίωση της στραγγισσιμότητας, η ελαφρά επιφανειακή λίπανση κ.ά. Μία τεχνική που πρέπει να εφαρμόζεται στις γαρίφαλιές είναι το κορφολόγημα. Συνήθως γίνονται 2 κορφολόγημα ετησίως.

Επίσης εφαρμόζεται στις γαρίφαλιές η απομάκρυνση πολλών μπουμπουκιών, ώστε αυτά που διατηρούνται να δώσουν καλής ποιότητας γαρίφαλα.

ΟΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Πότε γίνεται η συγκομιδή

Το κατάλληλο στάδιο κατά το οποίο γίνεται η συγκομιδή των ανθέων της γαρίφαλιάς εξαρτάται από την ποιότητα, την εποχή, τη θερμοκρασία τον χρόνο που πρέπει να αποθηκευθούν τα άνθη και την απόσταση από τις αγορές.

Σε γενικές γραμμές τα γαρίφαλα του τύπου Standard συγκομίζονται όταν τα μπουμπουκία είναι μισοάνοικτα επειδή τότε: επιμηκύνεται ο χρόνος διατήρησής τους, συσχεύονται ευκολότερα και προσβάλλονται λιγότερο από τις ασθένειες. Τα γαρίφαλα του τύπου Spray κόβονται όταν δύο μπουμπουκία έχουν ανοίξει τελείως, ενώ τα υπόλοιπα αρχίζουν να ανοίγουν. Η κοπή των ανθέων γίνεται με κοφτερό μαχαίρι και ποτέ με τα χέρια ή με ψαλίδι. Το μήκος του στελέχους τους πρέπει να είναι μεγαλύτερο από 50 εκοστάς και να είναι υγιές.

Μετά την κοπή, τα γαρίφαλα πρέπει να τοποθετούνται σε μέρη σκιερά και δροσερά. Τα κομμένα άνθη τοποθετούνται σε θερμοκρασίες 2-4ο C και μπορούν να συντηρηθούν για 2-4 εβδομάδες.

Σε περίπτωση μεταφοράς τους για να διατηρηθούν σε καλή κατάσταση πρέπει να

χρησιμοποιηθεί ένα κατάλληλο συντηρητικό. Η καλλιέργεια της γαρίφαλιάς μπορεί να γίνει διετής όταν τα φυτά είναι εύρωστα και σε καλή υγιεινή κατάσταση.

Στην Ελλάδα καλλιεργούνται κυρίως τα μονανθή γαρίφαλα (Standard) σε ποσοστό 60-70% και τα πολυανθή (Spray) σε ποσοστό 30-40%. Σε χώρες όπως οι ΗΠΑ, Ιταλία, Τουρκία καλλιεργούνται κυρίως τα μονανθή ενώ σε χώρες όπως η Ολλανδία, το Ισραήλ, η Ιαπωνία κυρίως τα πολυανθή.

Στα γαρίφαλα του τύπου Standard αφαιρούνται τα πλάγια μπουμπουκία για να αναπτυχθεί το κορυφαίο σε άνθος. Στα γαρίφαλα τύπου Spray αφαιρείται το πρώτο κεντρικό μπουμπουκίο ώστε να αναπτυχθούν πολλά μπουμπουκία στο ίδιο στέλεχος με αποτέλεσμα οι γαρίφαλιές αυτού του τύπου να απαιτούν λιγότερα εργατικά και να είναι πιο παραγωγικές. Τα τελευταία χρόνια, η ζήτηση για πολυανθή γαρίφαλα συνεχώς αυξάνεται επειδή απαιτούν λιγότερα εργατικά, είναι πιο παραγωγικά και διατηρούνται περισσότερο σαν δρεπτά άνθη, ενώ η ποιότητά τους είναι πολύ καλή.

13.000 ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Στην Ελλάδα αναπτύχθηκε η ανθοκομία στα μέσα του μεσοπολέμου γύρω από την Αθήνα (Αττική, Τριζινία) λόγω του μεγάλου πληθυσμού της, του υψηλού εισοδήματος των καταναλωτών και της εύκολης διακίνησης των ανθέων. Τη δεκαετία του 1970 επεκτάθηκε στην Κρήτη (κυρίως γαρίφαλα) λόγω των ευνοϊκών κλιματολογικών συνθηκών και μετά το 1980 στην υπόλοιπη Ελλάδα. Σήμερα η ανθοκομία έχει αναπτυχθεί κυρίως στους Νομούς Αττικής, Ηρακλείου, Θεσσαλονίκης, Λασιθίου, Μαγνησίας, Αργολίδας, Αχαΐας και Αιτωλοακαρνανίας. Σήμερα καλύπτει έκταση περίπου 13.000 στρεμμάτων, από τα οποία τα μισά σχεδόν είναι θερμοκήπια. Τα δρεπτά άνθη καταλαμβάνουν έκταση 5.500 στρεμμάτων, τα γλαστρικά 1.200 στρέμματα και τα φυτά κηποτεχνίας περισσότερο από 2.200 στρέμματα. Σημαντικό προβάδισμα έχει η καλλιέργεια των κομμένων λουλουδιών που καταλαμβάνουν το 55% της καλλιεργούμενης έκτασης, ακολουθεί η καλλιέργεια των φυτών κηποτεχνίας με 27%, των γλαστρικών φυτών με 13% και τέλος του πολλαπλασιαστικού υλικού με 5%, με αυξητική τάση των τριών τελευταίων κατηγοριών. Από τα δρεπτά την πρώτη θέση καταλαμβάνει το γαρίφαλο με 1.400 στρέμματα (τα

μισά υπαίθρια) και ακολουθούν το τριαντάφυλλο με 950 στρέμματα κυρίως θερμοκήπια, το χρυσάνθεμο με 600 στρέμματα υπαίθρια και θερμοκήπια, και με λιγότερα στρέμματα ο γλαδιόλος, η ζέρμπερα και η γυψοφίλη και τα δευτερεύοντα δρεπτά.

Παρατηρείται τελευταία μια αύξηση της θερμοκηπιακής καλλιέργειας χρυσάνθεμων τύπου spray, των γλαστρικών και των φυτών κηποτεχνίας.

Ο επίσης τζίφος από την εμπορία των ανθοκομικών προϊόντων στην Ελλάδα ξεπερνά τα 300 εκατ. ευρώ, από τα οποία το 70% προέρχεται από την ελληνική παραγωγή και το υπόλοιπο 30% από τις εισαγωγές.

Οι εξαγωγές των ελληνικών ανθοκομικών προϊόντων, αν και τελευταία εμφανίζουν μια μικρή αυξητική τάση, είναι γενικά πολύ χαμηλές, αφού η αξία τους αντιστοιχεί μόλις στο 10-15% της αξίας των εισαγωγών. Τα ανθοκομικά που εισάγονται είναι κυρίως σπόροι, βολβοί, μοσχεύματα, γλαστρικά και κηποτεχνικά φυτά. Στις μικρές ποσότητες των ανθοκομικών που εξάγονται συγκαταλέγονται το γαρίφαλο, το τριαντάφυλλο και τελευταία η γαρβένια compact. Στα περισσότερα δρεπτά άνθη είμαστε αυτάρκεις, αν και εποχικά εισάγουμε ορισμένα όπως λιλια, τουλίπα κ.ά.